

ג א מ"י פ"ב מה"ג  
נדרים הל' א סגנו לאוין  
רמז טו"ע י"ד סימן רל"ג  
פסוק ס:  
ד ב ג מ"י ט"ז ג ג  
טו"ש ט"ז פ"י נה:

תורה אור השלם

1. אלה תהיה אשר  
צוה יי את משה בין איש  
לאיש וכו' וכו' לבנות  
בג"ק"ה בית אביה:  
במדבר ל"ה

הגהות הב"ח

(א) גמ' ולא לתקן פירות  
עולם עלה ל"ל וחיבת  
אלו נמקו: (ב) רש"י ד"ה  
מבי מגרש לה וכו' חיל  
עלה נדרה נמדיה פ"ל  
ועה"פ: (ג) ד"ה לימנה  
וכי' תלמי מרה בהנחת  
רחיצה אמאי מני:

תוספות

[אמר] ר' יוסי אין אלו  
נדרים עניו נפש.  
בגמרא מפרש: קונם  
פירות העולם עלי יפר.  
דכו עניו: פירות מדינה  
זה. לא הו עניו שכל  
לביטא ממדינה אחרת:  
פירות חנוני זה אינו כול  
להפר. שיהיה להסתפק  
ממנו אחר: ואם לא  
היתה פירושא אלא ממנו.  
כלומר שאותו מנוי מקץ  
לה ובינו אלו מפי דכוי  
עניו נפש: כלימב שהבעל  
בפר דברים שבינו לבינה.  
אם נדרה שלא לשמו:  
בפר לעולם. כג' פ' מתקנ  
[וה"ק] אלו נדרים שהיו  
מפר [לה] הפרת עולם  
נדרים שכן עניו נפש:  
ר' יוחנן בן נורי אמר.  
מתני' היא כהאי דקא  
דף (פ"ה) שנודרת קונם  
שאי עושה לפיך יפר שאם  
לא יפר שמה יגרשנה ותהי  
אסורה להחיות שיהיה הנדר  
דכל מנה היא תחתי לא  
כל הנדר דלאונו אלמנה  
לשעבוד דבעל אלמנה כי  
מפר לא מעיקר היא  
הפרה אחר הגירושין:  
א"ל נדר עניו נפש בפר  
בין לעצמו. שהיא תחתי  
בין לאחרים אחר שתגרש  
ותנשא לאחרים אבל נדרים  
שניו לבינה לעצמו מפר  
לאחרים אינו מפר כלומר  
כל מה דשדן לעצמו הו  
הפרתו הפרה בין כשהיא  
תחתי ובין כשגורשה  
דלמתי הו שפיר בניו לבינה  
כל מנה דלא נשאת לאחר  
הלך הו הפרתו הפרה  
כשמתוורה: לאחרים אינו  
מפר כשניקט לאחר חל  
הנדר דהו משמע קרף  
בין איש לאשמו בעד האיש

אמר רבי יוסי אין אלו נדרים עניו נפש. מפרש בגמ' [פ"ה] דלר' יוסי נדרים עניו נפש הוא דלא הויין אבל נדרים שצניו לבינה הויין: ואלו הן נדרים עניו נפש. ומתקנה דמילתיה דרבי יוסי היא: יציא זה ממדינה אחרת. דכיון דמוותרת לאכול מפירות מדינה אחרת אין זה עניו נפש: ואם לא היסה פרנסתו אלא ממנו. שחנוני זה מקיפו ולא ימלא אחר שיהא מקיפו ופעמים שאין לו מעות ומצאית היא ממענה הלכך יפר. ומסתברא דלר' יוסי נמי צנדרה מפירות מדינה שהיא דרה דרה דה יפר דלא גרעה מדינה מחנוני המקיפו וכי קמני יציא לה ממדינה אחרת בשלא נדרה מפירות מדינה: דרבי רבי יוסי. בגמרא [פ"ג]. מפרש למה לי כיון דכדיש מילתיה תנא אמר ר' יוסי: גמ' כי מגרש לה חיילי. ומתקנה דהו אע"פ שחזר ונשאה: והסגן רבי יוחנן בן נורי אומר יפר. מתנימין היא כהאי פרקא וקמני רישא קונם שאני עושה על פיך אינו צריך להפר דהא משעבד ליה ואלמנה רבנן לשעבודיה דבעל שלא יפקיענו קונם ר' יוחנן בן נורי אומר יפר שאם לא יפר יחול הנדר כשיגרשני ותהא אסורה לחזור לו שמה יהנה ממנה ומש"ה יפר. אלמא כי מפר לה מעיקרא אפי' צמר גירושין לא חייל נדרה ואע"ג דמעשה ידה מדברים שצניו לבינה הוא: בין לעצמו. מהניא הפרה דליה בין שהיא ראויה לעצמו של מפר: בין לאחרים. אפילו גרשה ונשאת לאחר: אבל אין צהם עניו נפש אלא נדרים שצניו לעצמו מפר לאחרים אינו מפר והכי קמני אלו נדרים שיש בהן עניו נפש: אם ארחיך: היכי קאמר אילימא דאמרה קונם פירות עולם עלי אם ארחיך למה לה הפרה לא תרחיך ולא ליתסרן פירות עולם. אלו עלה ועוד בהא לימא ר' יוסי אין אלו נדרים עניו נפש דלמא רחצה ואותסרו פירות עולם עליה ואלא

אמר רבי יוסי אין אלו נדרים עניו נפש ואלו הן נדרים עניו נפש "אמרה קונם פירות העולם עלי הרי זה יכול להפר פירות מדינה זו עלי יביא לה ממדינה אחרת פירות חנווני זה עלי אינו יכול להפר ואם לא היתה פרנסתו אלא ממנו הרי זה יפר דבריו רבי יוסי: גמ' נדרים עניו נפש הוא דמפר שאין בהן עניו נפש אינו מפר והוא תניא יבין איש לאשתו בין אב לבתו מזלמד שהבעל מפר נדרים שבינו לבינה יאמרי הלין והלין מפר מיהו עניו נפש מפר לעולם אבל אין בהן עניו נפש כדאיתיה תחתיה הויא הפרה מבי מגרש לה חייל עלה נדרה דברברים שבינו לבינה שאין בהן עניו נפש אבל יש בהן עניו נפש לא חייל עליה נדרה ודברים שאין בהן עניו נפש כי מגרש לה חיילא עלה והא תנן (ב"ר) יוחנן בן נורי אומר יפר שמה יגרשנה ותהא אסורה לו אלמא כי מגרש לה ומפר לה מעיקרא הויא הפרה אמרי הלין והלין הויא הפרה יאלא נדרים עניו נפש מפר בין לעצמו ובין לאחרים אין בהן עניו נפש לעצמו מפר לאחרים אינו מפר והכי קמני אלו נדרים שהוא מפר בין לעצמו ובין לאחרים נדרים שיש בהן עניו נפש: אם ארחיך: היכי קאמר אילימא דאמרה קונם פירות עולם עלי אם ארחיך למה לה הפרה לא תרחיך ולא ליתסרן פירות עולם. אלו עלה ועוד בהא לימא ר' יוסי אין אלו נדרים עניו נפש דלמא רחצה ואותסרו פירות עולם עליה ואלא

מגרש לה מו לא חייל עליה נדר: אמרי הלין והלין. בין יש בהן עניו נפש ובין אין בהן עניו נפש הויא נפש הויא להו הפרה לעולם אפי' נדרים עניו נפש מופרין לעולם בין לאחרים בין יגרשנה ויחזירנה בין נשאת לאחרים: לעצמו מפר. כשיגרשנה ויחזירנה אלכל ניסת לאחרים חיילי עליה: וקא מהדר אליבא דרבנן היכי קמני דאמרה אם ארחיך: איולימא דאמרה קונם פירות וכו' למה לי הפרה. דכיון דלא אמרה קונם פירות עלי סתם אלא תליא נדרה (ב) כהנאה אמאי מני מפר והא אפשר דלא הו עניו נפש דלא תרחיך ולא תתסרן פירות. והשתא לא ס"ל דרחיפה עצמה הו עניו נפש: ועוד. אי דקאמרה כה"ג כהא לימא ר' יוסי אין אלו נדרים עניו נפש כללו והא דרבי נדרים עניו נפש הן: ואלא

לא תרחיך ולא ליתסרן. ומקאמרת שאמרה קונם פירות עלי ולא אמרה קונם רחיה עלי אם ארחיך אלמא לא חשבה לרחיפה עניו נפש יריב יפר לא מעבור על תנאה ולא יאסרו פירות עליה: ועוד [בד"א] ליבא ר' יוסי אין אלו נדרים עניו נפש דלמא רחצה ותסריא פירות עולם עליה. אע"ג דפריך לרבנן דלא מני בעל מפר כיון דהשתא לא הו עניו נפש מ"מ פריך שפיר השתא אלביטא דקאמר ר' יוסי בין דלמא פירות עולם עליה אם ארחיך אלכל אין אלו נדרים עניו נפש כיון שכולין לכל לדי עניו נפש אע"ג דהשתא לא מני מפר משום הך חששא והוה ליה למימר ר' יוסי אומר לא יפר:

אמר רבי יוסי וכו'. ובגמרא מפרש דאין עניו נפש אלא כגון קונם שלא אוכל בשר ושלא אשתה יין וכדגריסין כנסכת כחכות בפרק המדינה לרבי יוסי ולרבנן דברים שאין בהן עניו נפש כגון שדירה שלא לאכול עמו צקערה דברים שצניו לבינה בגמרא מפרש היאך מפיון בעל: פירות מדינה זו עלי. כקונם. מפורש צברייתא דרבי חיילי' אם יש לו חלק בהן זהו עניו נפש אין לו חלק בהן אין אלו עניו נפש ויציא לה ממדינה אחרת: ואם לא היסה פרנסתו. של בעל אלא הימנו שהחנוני הזה מעלה לו מזונות הרי זה יפר דבריו ר' יוסי דהיינו עניו נפש: גמ' מדקמני ואלו נדרים שמפר וקמפרש כהו עניו נפש מכלל דשאין עניו נפש כגון נדרים שצניו לבינה אינו מיפר: והסגיא. צפרי בין איש לאשתו בין אב לבתו צנעוריה מה ת"ל אם לנדרים שיש בהן עניו נפש הרי כבר נאמר לענות נפש אלא מלמד שהבעל מפר צנדרים שצניו לבינה: אמרי. הו והני בין נדרים עניו נפש בין שצניו לבינה מפני מיהו נדרים עניו נפש מפר לעולם. אפילו לאחר שתלא מתחסי שתגרש או תתאלמן וה"ק מתני' אלו נדרים שהו מפר לעולם: (ב) כי מגרש לה או סתאלמן. דנפקא מרשותיה: חייל עליה. צנדרים שצניו לבינה אלכל יש בהן ר' הש"ס הוא דקא פשיט למילתא: ומי מליא אמרה נדרים שאין בהן עניו נפש כי מגרש לה דהיינו עליה והסגן. צמתני' קונם שאני עושה לפיך כל מה שאני עושה להנאת פיך יהא עלי כקרבן: ר' יוחנן בן נורי אומר יפר שמה יגרשנה ותהא אסורה לו. דמנה שדירה השתא אין צנדרים כלום דלינה יכולה לאסור עליו מה שתקנו לו כחמיס ממנה אבל אם יגרשנה מיד חל הנדר ותהא אסורה לחזור לו שהיא מנודרת הנאה ממנו והיינו דברים שצניו לבינה וקא"ר יוחנן בן נורי יפר אלמא דכי מפר והדר

אמר רבי יוסי וכו'. ובגמרא מפרש דאין עניו נפש אלא כגון קונם שלא אוכל בשר ושלא אשתה יין וכדגריסין כנסכת כחכות בפרק המדינה לרבי יוסי ולרבנן דברים שאין בהן עניו נפש כגון שדירה שלא לאכול עמו צקערה דברים שצניו לבינה בגמרא מפרש היאך מפיון בעל: פירות מדינה זו עלי. כקונם. מפורש צברייתא דרבי חיילי' אם יש לו חלק בהן זהו עניו נפש אין לו חלק בהן אין אלו עניו נפש ויציא לה ממדינה אחרת: ואם לא היסה פרנסתו. של בעל אלא הימנו שהחנוני הזה מעלה לו מזונות הרי זה יפר דבריו ר' יוסי דהיינו עניו נפש: גמ' מדקמני ואלו נדרים שמפר וקמפרש כהו עניו נפש מכלל דשאין עניו נפש כגון נדרים שצניו לבינה אינו מיפר: והסגיא. צפרי בין איש לאשתו בין אב לבתו צנעוריה מה ת"ל אם לנדרים שיש בהן עניו נפש הרי כבר נאמר לענות נפש אלא מלמד שהבעל מפר צנדרים שצניו לבינה: אמרי. הו והני בין נדרים עניו נפש בין שצניו לבינה מפני מיהו נדרים עניו נפש מפר לעולם. אפילו לאחר שתלא מתחסי שתגרש או תתאלמן וה"ק מתני' אלו נדרים שהו מפר לעולם: (ב) כי מגרש לה או סתאלמן. דנפקא מרשותיה: חייל עליה. צנדרים שצניו לבינה אלכל יש בהן ר' הש"ס הוא דקא פשיט למילתא: ומי מליא אמרה נדרים שאין בהן עניו נפש כי מגרש לה דהיינו עליה והסגן. צמתני' קונם שאני עושה לפיך כל מה שאני עושה להנאת פיך יהא עלי כקרבן: ר' יוחנן בן נורי אומר יפר שמה יגרשנה ותהא אסורה לו. דמנה שדירה השתא אין צנדרים כלום דלינה יכולה לאסור עליו מה שתקנו לו כחמיס ממנה אבל אם יגרשנה מיד חל הנדר ותהא אסורה לחזור לו שהיא מנודרת הנאה ממנו והיינו דברים שצניו לבינה וקא"ר יוחנן בן נורי יפר אלמא דכי מפר והדר

מגרש לה מו לא חייל עליה נדר: אמרי הלין והלין. בין יש בהן עניו נפש ובין אין בהן עניו נפש הויא נפש הויא להו הפרה לעולם אפי' נדרים עניו נפש מופרין לעולם בין לאחרים בין יגרשנה ויחזירנה בין נשאת לאחרים: לעצמו מפר. כשיגרשנה ויחזירנה אלכל ניסת לאחרים חיילי עליה: וקא מהדר אליבא דרבנן היכי קמני דאמרה אם ארחיך: איולימא דאמרה קונם פירות וכו' למה לי הפרה. דכיון דלא אמרה קונם פירות עלי סתם אלא תליא נדרה (ב) כהנאה אמאי מני מפר והא אפשר דלא הו עניו נפש דלא תרחיך ולא תתסרן פירות. והשתא לא ס"ל דרחיפה עצמה הו עניו נפש: ועוד. אי דקאמרה כה"ג כהא לימא ר' יוסי אין אלו נדרים עניו נפש כללו והא דרבי נדרים עניו נפש הן: ואלא

לא תרחיך ולא ליתסרן. ומקאמרת שאמרה קונם פירות עלי ולא אמרה קונם רחיה עלי אם ארחיך אלמא לא חשבה לרחיפה עניו נפש יריב יפר לא מעבור על תנאה ולא יאסרו פירות עליה: ועוד [בד"א] ליבא ר' יוסי אין אלו נדרים עניו נפש דלמא רחצה ותסריא פירות עולם עליה. אע"ג דפריך לרבנן דלא מני בעל מפר כיון דהשתא לא הו עניו נפש מ"מ פריך שפיר השתא אלביטא דקאמר ר' יוסי בין דלמא פירות עולם עליה אם ארחיך אלכל אין אלו נדרים עניו נפש כיון שכולין לכל לדי עניו נפש אע"ג דהשתא לא מני מפר משום הך חששא והוה ליה למימר ר' יוסי אומר לא יפר:

לא תרחיך ולא ליתסרן. ומקאמרת שאמרה קונם פירות עלי ולא אמרה קונם רחיה עלי אם ארחיך אלמא לא חשבה לרחיפה עניו נפש יריב יפר לא מעבור על תנאה ולא יאסרו פירות עליה: ועוד [בד"א] ליבא ר' יוסי אין אלו נדרים עניו נפש דלמא רחצה ותסריא פירות עולם עליה. אע"ג דפריך לרבנן דלא מני בעל מפר כיון דהשתא לא הו עניו נפש מ"מ פריך שפיר השתא אלביטא דקאמר ר' יוסי בין דלמא פירות עולם עליה אם ארחיך אלכל אין אלו נדרים עניו נפש כיון שכולין לכל לדי עניו נפש אע"ג דהשתא לא מני מפר משום הך חששא והוה ליה למימר ר' יוסי אומר לא יפר:

(א) לקמן פ"ה. (ב) ע"י לקמן פ"ה. (ג) דף ע"א. (ד) [מספחה פ"ו ה"ג]. (ה) לקמן פ"ה. (ו) ל"ו שחל

מוסף רש"י

אין אלו נדרים עניו נפש ואין בעל מפר, לענות נפש כמי (כתובות ט"א). יפר שמה יגרשנה ותהא אסורה לו. לחמה מלאכה שעושה אחר הגירושין כשנשא כדשמו אסור כדאמה מלאכה וכל מעשה דיה מגירושין ואילו וקפבר אהר אומר דבר שלא על עולם, כגון מעשה דיה שפירש לעשות ולשאת ולעולם אחר גירושין אע"פ שלא נא לרשותו בעת שפא לעולם דהא מנושאת היא לכהנאה כדשמו משתא לו שהיא אסור (לקמן פ"ה).

פירוש הרא"ש

אם לא היתה פירושא אלא כמנו. שהוה תלמינו עד שזירות ופרעו לו: גמ' כלימב שהבעל מפר דברים שבינו לבינה. וה"ס נמי אב והאי דנקט בעל משום דבני בעל כמי לענות נפש ומתכא קא מרה סף נדרים שצניו לבינה כגון שדירה שלא לשמו או נדרים שצנעוריה אריב בניו לבינה: כי מגרש לה חייל עליה נדרים עניו נפש יריב. דכדי משמע ליה השתא לענא דקרא בין איש לאשתו דוקא כל זמן שהיא אשמו: רבי יוחנן אמר יפר. אע"ג דהשתא לא מני מעליה דבעל מעשה דיה משום דמעטעבדא ליה: שבא גירשנה. ופקע שעבודיה ויחול הנדר ולא יוכל להחזירה הלכך מפר לה ומקרי שפיר נדרים שצניו לבינה כיון דלמא היא השתא ויחזירנה הו נדרים שצניו לבינה אלמא כי מפר לה השתא הו הפרה לעולם: אלא נדרים עניו נפש בפר בין לעצמו בין לאחרים. בין לעצמו כל זמן שהיא תחתי בין לאחרים אם מתגרש ומשא לאחר: אין בהן עניו נפש לעצמו בפר. כלומר כל מה דשדן לעצמו הו הפרתו הפרה לו ומן שהיא תחתי ובין אם גרשה והחזירה הלכך אם גרשה כל זמן שהיא ראויה לשוב אליו לא חל הנדר אלכל אם נשאת לאחר חל הנדר דלא מתגרש למימר שיהוה הנדר מיד אחר שגרשה ואם יחזירנה פקע הנדר דלא מנינן נדר (י) (שלא) פקע מביא: למה לא הפרה

אם לא היתה פירושא אלא כמנו. שהוה תלמינו עד שזירות ופרעו לו: גמ' כלימב שהבעל מפר דברים שבינו לבינה. וה"ס נמי אב והאי דנקט בעל משום דבני בעל כמי לענות נפש ומתכא קא מרה סף נדרים שצניו לבינה כגון שדירה שלא לשמו או נדרים שצנעוריה אריב בניו לבינה: כי מגרש לה חייל עליה נדרים עניו נפש יריב. דכדי משמע ליה השתא לענא דקרא בין איש לאשתו דוקא כל זמן שהיא אשמו: רבי יוחנן אמר יפר. אע"ג דהשתא לא מני מעליה דבעל מעשה דיה משום דמעטעבדא ליה: שבא גירשנה. ופקע שעבודיה ויחול הנדר ולא יוכל להחזירה הלכך מפר לה ומקרי שפיר נדרים שצניו לבינה כיון דלמא היא השתא ויחזירנה הו נדרים שצניו לבינה אלמא כי מפר לה השתא הו הפרה לעולם: אלא נדרים עניו נפש בפר בין לעצמו בין לאחרים. בין לעצמו כל זמן שהיא תחתי בין לאחרים אם מתגרש ומשא לאחר: אין בהן עניו נפש לעצמו בפר. כלומר כל מה דשדן לעצמו הו הפרתו הפרה לו ומן שהיא תחתי ובין אם גרשה והחזירה הלכך אם גרשה כל זמן שהיא ראויה לשוב אליו לא חל הנדר אלכל אם נשאת לאחר חל הנדר דלא מתגרש למימר שיהוה הנדר מיד אחר שגרשה ואם יחזירנה פקע הנדר דלא מנינן נדר (י) (שלא) פקע מביא: למה לא הפרה

# ואלו נדרים פרק אחד עשר נדרים

(א) [ע]י מוספות כמובן  
על. ד"ה ר' יוסף.  
(ב) [פ]ט: א. י"א וכן  
מקנין לעיל היכא לביא  
עניו נפש תנאי אין מימי  
לה

## הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ואלא  
למרה ודי"ה ואבי ד"ה:  
(ב) ד"ה א הכי וכו'  
בדרה בחילה וכו' וכן  
ודי' ניוול אדרחיצה  
ליכא עניו נפש: (ג) ד"ה  
למי וכו' ובתנאי שערות  
עוברת על הנדר וכו'  
דלא אפשר וכו' עניו נפש  
הוא חיל ניוול לא הו  
עניו נפש לר' יוסף אמאי  
קניס לה בשלון נדרי  
עניו נפש כ"ל וכו' ומי  
הוא לה נמקח: (ד) ד"ה  
אלא לעולם וכו' ומתנין  
דכא בכי עסקין וכו'  
רמינה עלה לרביא אל  
ניוול וכו' ליתנא מניו  
אין בו עניו נפש כיון  
דקאמר לר' יוסף נדרי  
רמינה וכו' בשלון נדר  
היינו וכו' לאוקמה מני  
בדריה וכו' דאמרה הכי  
קום פירות וכו' דשכח  
להיא אוקמה ואיני  
בגנא כ"ל:

## פירוש הרא"ש

אלא דאמרה הנאת  
רחיצה עלי ליעולם  
אם ארחץ. וס"ל השתא  
לרחיצה הו עניו נפש  
אחת יבולה לנחון כהיתר  
ומאלו הלאה מאבר ברחיצה  
לעולם הלך מפר לה  
לאמר לרבנן דאמרי לקמן  
דבעי מפר אע"פ שלא  
חל הנדר וכו' נמן דאמר  
אלו נדרים וכו' שיש  
תקון ותאכר ואח"כ יתיר  
לה וכו' יוסף סבר אפשר  
דלא רחצה ולניוול לא תיש  
דמניעת רחיצה לא הו  
עניו נפש: א' הכי ליתני  
ר' יוסף אומר תנאי זה  
אין בו עניו נפש. דהו  
משמע לא לרבנן איכא עניו  
נפש בתנאי משה' מפר  
ומדלא תני הכי משמע  
לרבנן אפי' ליכא עניו  
נפש בתנאי כיון דנדר  
איכא עניו נפש מני מפר  
וקאמר ליה ר' יוסף נדר  
נמי ליכא עניו נפש דרחיצה  
לא תשיב עניו (ג) ונמאי

(א) **אלא דאמרה קונס הנאה רחיצה עלי אם ארחץ.** פעם אחת שיאסרו לה לעולם כל הנאת רחיצה כגון כיחול ופירכוס וסיכה שהן נרבי רחיצה ואף רחיצה עצמא: **ואהכי מיפר דיכתי עניו נפש.** דקסברי רבנן דרחיצה היינו עניו נפש: **ור"י סבר.** אפשר בלא רחיצה ולניוול דרחיצה לא חיישין ואהכי קאמר דאין אלו נדרי עניו נפש: **אי הכי.** הויל דאוקמת (ס) נדרה ברחיצה לרבי יוסף דלא חייש לניוול דרחיצה לליכא עניו נפש: **ליסני הכי ר' יוסף אומר סנאי זה אין בו עניו נפש.** דהא כל הנדר הזה אינו אלא על תנאי (א) בתנאי שעוברת עוברת על הנדר דאי אפשר בשום ענין להיות בו עניו נפש (הואיל) דניוול הוא לה ולא הו עניו נפש לר' יוסף ואמאי קניס לה בשלון עניו נפש דקאמר אין אלו נדרי עניו נפש מכלל דר' יוסף סבר איכא

עניו נפש כהאי נדרה במקמא: **אלא.** לעולם לרבי יוסף רחיצה נמי הויל עניו נפש ומתנין דהכא (י) כהאי עסקין כגון דאמרה אם ארחץ היום דהיינו טעמא דרבי יוסף דאמר אין אלו נדרי עניו נפש דאפשר דלא תמיא לרבי עניו נפש דלא רחצה היום ולא מתמסר הנאת רחיצה עלה וליכא אלא ניוול דיומיה דמכאן ואילך רחצה כל אימת דבעיא. והשתא ליכא למיפרך לר' יוסף ליתני תנאי זה דקאמר לר' יוסף ניוול רחיצה לומן מרובה הו נדרי עניו נפש ולהכי קמי בשלון הנדר והיינו טעמא דלא פריך הכא כדפרכין לעיל לר' יוסף דלמא רחצה היום ומתמסר הנאת רחיצה עלה דר' יוסף חייש לניוול מרובה משום דהתם לא אמרה אלא אם ארחץ סתם ואיכא למיחש דלמא רחצה אצל הכא דאמרה היום ותו לא ליכא למיחש דלמא רחצה באתו היום. והוא הדין דאפשר לאוקמה נמי דאמרה הכי במירוח זה קונס פירות עולם עלי אם ארחץ היום אלא משום דשכח להיא ואיירי בהנאת רחיצה מוקים זה נמי בהנאת רחיצה:

**מיפר אע"פ שלא חל הנדר ואמאי** הא התם אכתי לית לה לא כער עניו נפש כדדיה קאי להנלל מעניו נפש דלמא מוגרש לה בעלה אצל היכא דתליא נדרה ברחיצה לפום מאי דקס"ד בריש סוגיין דרחיצה לית בה עניו נפש כדדיה קאי: **אי הכי ליסני הכי ר' יוסף אומר סנאי זה אין בו משום עניו נפש.** פי' הרב ר' יונה דהשתא דתנא אין אלו נדרי עניו נפש משמע דמשום שאין הנדר עניו נפש לא יפר אצל אי נדרה מידי דאית ביה עניו נפש יפר. וליתא דכיון דבתנאי ליכא עניו נפש אפי' נדרה בפירות עולם לא יפר וכדאמרינן בריש סוגיין למנה לה הפרה לא תרחץ ולא לימסרו פירות עולם עלה: **אלא דאמרה הנאה רחיצה עלי לעולם אם ארחץ היום.** דלתנא קמא ניוול דחד יומא שמיא ניוול ומש"ה יפר דהכי תעביד וכדכתבינא לעיל: **ור' יוסף סבר ניוול דחד יומא לא שמיא ניוול.** הלכך לא יפר דמני מוקמא נפשה חד יומא ברחיצה ותו לא מתמסר בה. וליכא לאקשויי הכא כדמקשינן לעיל אי הכי ליתני ר' יוסף אומר תנאי זה אין בו עניו נפש כהאי הוה הכי הוה משמע עניו נפש הוא דלא הו אצל דברים שבינו דרחיצה לעיל לא יפר. ו"ל. וכו' אכתי קשיא דכיון דר' יוסף לא פליג בהדיא וניוול דחד יומא לר' יוסף אפילו מדברים שבינו לבינה לא הו כן פי' הרב ר' יונה ו"ל. וכו' אכתי קשיא דכיון דר' יוסף לא פליג אלא אכיוול דחד יומא אצל ניוול דלעולם מודי ביה דהו עניו נפש היכי א"ר יוסף אין אלו נדרי עניו נפש דהא צעיקר הנדר עניו נפש יס בו וכדמקשינן בריש שמעתין. מירך הרב ר' אליעזר דליתא דר' יוסף ארמיא דלעולם נמי פליג והכי קאמרינן ר' יוסף סבר ניוול דחד יומא לא שמיא ניוול ולא חש תנא לאשמועי' בהדיא מידי אלא גדולה מזו קאמר שאין אלו נדרי עניו נפש כלומר דרחיצה גופה לית בה עניו נפש כלל. ולפירוש של הרב ר' יונה ו"ל אתי ליה שפיר טפי דניוול דחד יומא פליג דאפילו משום דברים שבינו לבינה לית ביה וברחיצה דלעולם פליג דאין אלו נדרי עניו נפש מיהו דברים שבינו לבינה הוויין. ומכללא משמע דכיון דאפילו ברחיצה דלעולם ליכא עניו נפש ממילא דחד יומא אפילו דברים שבינו לבינה נמי לא הו זה ו"ל. וסוגיין לקמן נמי מוכחא דלר' יוסף אפילו ברחיצה דלעולם נמי ליכא עניו נפש דמקשינן דר' יוסף אדר' יוסף מדקאמר (ע"ב) דכביסקתם קודמת אלמא דס"ל דרבי יוסף במתנין אכולה רחיצה פליג דליכא עניו נפש דאי לא מאי קושיא:

**שנית**

ואלא דאמרה הנאה רחיצה עלי לעולם אם ארחץ. וכיון דקאמרה הכי רחיצה ראשונה שריא לה אצל מההיא רחיצה ואילך מתמסר ברחיצה לעולם: **לא תרחץ היום לה ניוול.** דס"ל השתא ברחיצה איכא עניו נפש. וכי מימא אי הכי אמאי קנט מנא דתליא נדרה בלא ליתני קונס רחיצה עלי איכא למימר דכמותא אשמעינן לתנא קמא דאע"ג דרחיצה קמייתא שריא לה אפילו הכי יפר מהשתא: **ורבי יוסף סבר אפשר דלא רחצה ולניוול לא חיישין.** דס"ל לרבי יוסף דברחיצה לעולם ליכא עניו נפש. והקשה הרב ר' יונה דמשמע ודאי דסוגיין אמאי דלא כרבי נתן דס"ל דאין הצעל מפר אלא א"כ חל הנדר אלא כרבנן דפליגי בשיליה פירקין צנטולה אי מן היהודים אם משמשו דרבי נתן אמר לא יפר ומכ"כ יפר דאי כר' נתן התם נמי יומא היכי

תעביד משמע מתמסר הנאת משמיש עלה לא תשמש הו להו דברים שבינו לבינה כדאמרינן הכא אלא ודאי סוגיין דהכא דלא כר' נתן וכיון שכן מאי קמקשה בריש סוגיין למנה לה הפרה לא תרחץ ולא לימסרו פירות עולם עלה דהא לרבנן מפר אע"פ שלא חל הנדר ו"ל דאין הכי נמי דתנא דמתנין כרבנן ס"ל אלא מיהו כי אמרי רבנן דמפר אע"פ שלא חל הנדר ה"מ היכא שאי אפשר לה להנלל אפי' כי מודהרס בתנאה מעניו נפש או מדברים שבינו לבינה כגון נעולה אי מן היהודים אם משמשו שאינה יכולה לינלל מדברים שבינו לבינה אי נמי כגון שתלתה תנאה דבצר שהיא עשויה לעבור עליו כגון שאני נהיית לך אם עושה אני על פי אבא או ע"פ אבין [לקמן פט]. דעריחא לה מילתא להזכר שלא לעשות על פיהם אצל היכא שתלתה נדרה דבצר שאינו לא מעניו נפש ולא מדברים שבינו לבינה והוא דבר שאפשר לה לעמוד בו כרחיצה דקס"ד בריש סוגיין דלית בה עניו נפש האו גוואח אפי' לרבנן לא יפר. ואי קשיא דהא תנאי לקמן (פט.) אשת איש שאמרה הריני נירה לכשאתגרס ר"ע אומר יפר משום דס"ל דבעל

נפש ויתב זה נמי משום דברים שבינו לבינה לאו קושיא היא דהתם לאו כדדיה קאי להנלל מעניו נפש דלמא מוגרש לה בעלה אצל היכא דתליא נדרה ברחיצה לפום מאי דקס"ד בריש סוגיין דרחיצה לית בה עניו נפש כדדיה קאי: **אי הכי ליסני הכי ר' יוסף אומר סנאי זה אין בו משום עניו נפש.** פי' הרב ר' יונה דהשתא דתנא אין אלו נדרי עניו נפש משמע דמשום שאין הנדר עניו נפש לא יפר אצל אי נדרה מידי דאית ביה עניו נפש יפר. וליתא דכיון דבתנאי ליכא עניו נפש אפי' נדרה בפירות עולם לא יפר וכדאמרינן בריש סוגיין למנה לה הפרה לא תרחץ ולא לימסרו פירות עולם עלה: **אלא דאמרה הנאה רחיצה עלי לעולם אם ארחץ היום.** דלתנא קמא ניוול דחד יומא שמיא ניוול ומש"ה יפר דהכי תעביד וכדכתבינא לעיל: **ור' יוסף סבר ניוול דחד יומא לא שמיא ניוול.** הלכך לא יפר דמני מוקמא נפשה חד יומא ברחיצה ותו לא מתמסר בה. וליכא לאקשויי הכא כדמקשינן לעיל אי הכי ליתני ר' יוסף אומר תנאי זה אין בו עניו נפש כהאי הוה הכי הוה משמע עניו נפש הוא דלא הו אצל דברים שבינו דרחיצה לעיל לא יפר. ו"ל. וכו' אכתי קשיא דכיון דר' יוסף לא פליג בהדיא וניוול דחד יומא לר' יוסף אפילו מדברים שבינו לבינה לא הו כן פי' הרב ר' יונה ו"ל. וכו' אכתי קשיא דכיון דר' יוסף לא פליג אלא אכיוול דחד יומא אצל ניוול דלעולם מודי ביה דהו עניו נפש היכי א"ר יוסף אין אלו נדרי עניו נפש דהא צעיקר הנדר עניו נפש יס בו וכדמקשינן בריש שמעתין. מירך הרב ר' אליעזר דליתא דר' יוסף ארמיא דלעולם נמי פליג והכי קאמרינן ר' יוסף סבר ניוול דחד יומא לא שמיא ניוול ולא חש תנא לאשמועי' בהדיא מידי אלא גדולה מזו קאמר שאין אלו נדרי עניו נפש כלומר דרחיצה גופה לית בה עניו נפש כלל. ולפירוש של הרב ר' יונה ו"ל אתי ליה שפיר טפי דניוול דחד יומא פליג דאפילו משום דברים שבינו לבינה לית ביה וברחיצה דלעולם פליג דאין אלו נדרי עניו נפש מיהו דברים שבינו לבינה הוויין. ומכללא משמע דכיון דאפילו ברחיצה דלעולם ליכא עניו נפש ממילא דחד יומא אפילו דברים שבינו לבינה נמי לא הו זה ו"ל. וסוגיין לקמן נמי מוכחא דלר' יוסף אפילו ברחיצה דלעולם נמי ליכא עניו נפש דמקשינן דר' יוסף אדר' יוסף מדקאמר (ע"ב) דכביסקתם קודמת אלמא דס"ל דרבי יוסף במתנין אכולה רחיצה פליג דליכא עניו נפש דאי לא מאי קושיא:

**שנית**

ה א ב מ"י פ"ב מהלכו  
נדרים הל' דין ה פמנ  
לאין רמז פ"ט ע"ד  
סימן רלד סעף נט:

## תוספות

אלא דאמרה הנאת  
רחיצה עלי  
לעולם אם ארחץ. פעם  
אחת דפעם ראשונה יכולה  
לנחון כהיתר: מיתמסר  
רחיצה עליה. ועניו נפש  
הוא דמשהשתא סבר דרחיצה  
הו עניו נפש דמתמסר  
נמי דקאמר לא תרחץ  
מפירש' למתנין דתנא  
רחיצה פירות דאי לאו  
הכי לא הו עניו: לא  
תרחין אית לה ניוול.  
כלומר עניו נפש הוא  
וכי יוסף סבר אפשר דלא  
רחצה כלל בו אם רחצה  
פעם אחת ומיתמסר (כלל)  
[בכל] רחיצה לניוול כהאי  
לא חייש דרחיצה לא הו  
עניו: וליתני רבי יוסף  
אומר תנאי זה אין בו  
עניו נפש. כיון שיש עניו  
נפש בקיום הנאה שגם  
קודם שעברת התנאי היא  
נמנעת מרחיצה על שלא  
יחול עליה איסור רחיצה  
הלכך היה לו להיזכר התנאי  
[ולא הנדר] או לא היה לו  
לומר רק ר' יוסף אומר  
לא יפר: אלא דאמרה  
הנאת רחיצה עלי לעולם  
אם ארחץ היום. לרבנן  
גם מניעת מרחוח היום  
עניו הוא ומימר: וכו' יוסף  
ניוול דחד יומא לא שמיא  
ניוול. משמע דמניעת יוס  
א' הוא דלא הו עניו אצל  
במתניע [ונלמן] הו עניו  
ולא יתכן דבפרק המדיר  
מוכח מיהו דלר' יוסף  
אמרי רחיצה אין בה עניו  
ומן דלקמן פריך ממילתא  
דהכא דר' יוסף אמילתא  
לקמן [גוף כולו] לכו' ש  
דאיכא עניו ומאי פריך  
האמת רבי יוסף לא אמר  
אלא ברחיצה יוסף אמר זאת  
דגרסי רבי יוסף לניוול לא  
חייש [כלל אפילו היכא]  
דמיתמסר לעולם ברחיצה  
לא הו ניוול דקים ליה  
להש"ס דברחיצה ליכא עניו  
לרבי יוסף כלל מדקאמר אין  
אלו נדרי עניו נפש משמע  
שאפי' תעבור בתנאי אין  
עניו נפש נדרה זה כלל  
והרב ר"א מייך גרס ורבי  
יוסף ניוול דיומיה לא שמיא  
ניוול. כלומר לא חש התנא  
להיזכר ניוול דיומיה לכך  
לא אמר אין בתנאי עניו  
נפש שאין זה חידוש דכרי  
פשוט הוא אלא גדולה  
מזאת משמעטין אין נדר  
יכול להיות על עניו נפש:



1 א מיי פ"ב מהל' מדיס  
הל' ה סגנו לאון רמז  
טו"ש"ע י"ד ס' ל"ה סעף  
עו:  
2 ב מיי פ"ה מהלכות  
שמיטת שבור הל' ה  
[טו"ש"ע א"ח ס' תר"ח  
ספי א:]

תוספות

שנית אם ארחץ אם לא ארחץ היכי דמי. רמ"י.  
לא ארחץ היכי דמי. רמ"י.  
שחול עליה אסור [כחול] [כחול]  
נדר: אם לא ארחץ  
במי משרה. ולכן [יפן]  
שם מרחץ איכה ניוול:  
דכוותי שלא ארקשט  
בנפס לכוון הוא. ואינו  
קרוי קישוט: אלא אמר  
רבה תמי קמי ועלום  
כשנין שזעובע שלא ארחץ  
ולא רחל לתוך דלמי קום  
שלא ארחץ דלמי היינו  
כמו רחל כי לא רחל  
אפילו ביום אחד דלא  
שחרתן ביום מוקמין לה:  
ורבינו אע"פ שאמר  
בבבול. בתשמיש המטה  
נבעלת הסגל ברחיה  
וסיה חבילה וסיה  
אין ענוש כרת אלא על  
האילה דהוי ענוי והוי  
כלל כל הנפש אשר  
תנוול לא מעשה רחיה  
אמרת דמינת רחיה  
הוי ענוי ארחיה נמי  
למיכ דיה"י וימיה דכפרת  
תחלה דיומא (דף ע"ד)  
פתיק וי"ת ענוי משמש  
הוי אומר תנו את  
נפשותיכם איהו ענוי שיש  
בו [אפית נפש] הוי אומר  
הו אילה וסיה וי"ת  
רחיה נמי נהי דמוקריא  
ענוי אין חייבין עליה  
ועוד קשה לה"י שמואל  
מחזירא מתי דסיה דלא  
מקשה אלא לא מקמי  
רחיה ענוי אי"כ אלא  
מיתקרא דהתם נפקא לן  
אסורא מתי קרא דענוי  
וי"ל דוחי לא הוי ענוי מן  
הסורה וקרא דענוי הוה  
אסתמא ענולא דאקרי  
ענוי וכן הוה למקשה  
דהל: מילתא דיע  
עניוא השתא רחיה לא  
דיע השתא. ל"ו זו ביום  
דמינת רחיה אינה נכרת  
אלא לימים רבים: [דבריר  
לענות נפש]. דמשמע  
להל' יהיה נדמי ענוי:  
ורבי' דה"י וי"ת ארחי יו"ת.  
דלמר רחיה אין זה ענוי:  
בענין של בני העיר חייבין  
וחיי אחרים. כגון נטיחות  
שמונין מאוסה מעיין  
חייבין קודמין דלרשעין וחי  
אחיך ענין חייבין קודמין  
בבישתן. מקום כינוי  
נדרים כבישתן קודמת  
ונמוחין לעבד המיס עד  
שיכבדו רבנן יוסי אומר  
כבישתן קודמת נלחין  
אחרים] משום דלית בה  
ענאה: והשתא בבישתא של  
גדים אמר ר' יוסי ויש  
בו זעור גוף סונו לא כיש.  
כיוסן דנגדיה אלתא ליה  
יותר מרחילת גוף:

שנים אם ארחץ. וכדפרקינן הנאת רחיה עלי לעולם אם ארחץ. אם לא ארחץ היכי דמי מה תלתא זענין זה: אם לא ארחץ נמימי משרה. מים ששורין בהן פשתן שהן סרוחין ביותר דהיינו מעבד תרחץ בני משרה איכה ענוי לא תרחץ מתקרא הנאת רחיה עלה: ודווקא דקמיני אם לא ארקשט נפט לכוון הוא. שהוא מטונף ומסריח. ולישנא בעלמא קשיא ליה היכי קרא ליה קישוט דלדרכה לכלוך הוא: אלא דאמרה הנאת רחיה עלי לעולם אם ארחץ ונפוצה שלא ארחץ. והשתא לא כריכי לאוקמה באומרת אם ארחץ היום אלא באומרת אם ארחץ סתמא דלעולם משמע דמ"ק סבר דיש בה ענוי נפש ורבי יוסי סבר דלית בה ענוי נפש. וליכא למיפך השתא כדפרקינן לימני רבי יוסי אומר תנאי זה אין בו ענוי נפש דלא אפשר למימני הכי דהא קמיני ושבועה שלא ארחץ ביום היינו ארקשט א"ל רבינא לרב אשי האי אלו נדרים ושבועות מיבעי ליה למימני א"ל תני אלו נדרים ושבועות ואיבעית אימא שבועות נמי היינו נדרים דתנן <sup>ב</sup> כנדרי רשעים נדר בניור ובקרבן ובשבועה ואמרו רבנן רחיה אית בה ענוי נפש כי לא רחצה ורמינהו <sup>ג</sup> באע"פ שאמרו בבבול אין ענוש כרת אלא ושותה ועושה מלאכה בלבד ואי אמרת כי לא רחצה איכא ענוי ביום הכיפורים כי רחץ ליחייב כרת אמר רבא <sup>ה</sup> מענינא דקרא גבי יום הכיפורים דכתיב יתענו את נפשותיכם מילתא דידע ענינא השתא גבי נדרים דכתיב <sup>ד</sup> כל נדר ענינא השתא גבי נדרים דכתיב <sup>ה</sup> וכל שבועת אחר ליה לדי ענוי ובי לא רחצה אתיא לדי ענוי ורמי דרבי יוסי אדר' יוסי <sup>ו</sup> מעיין של בני העיר חייבין וחיי אחרים חייבין קודמין לחיי אחרים בהמתם [ובהמת אחרים בהמתם] קודמת לכבישתן אחרים וכבישתן חיי אחרים קודמת לכבישתן חיי אחרים וכבישתן חיי אחרים קודמת לחיי אחרים השתא כבישה אמר רבי יוסי יש בה צער גוף

שנים אם ארחץ. זה דהוי ענוי נפש לרבי יוסי כדלית ליה ולרבנן כדלית להו: אם לא ארחץ דקמיני היכי דמי (אילנימא) דאמרה סיספס הנאת רחיה עלי לעולם אם לא ארחץ בני משרה. תרחץ איכה ניוול ואע"פ דרחלמא מיהו משום דלין המים יפים ויש להן ריח רע הויא ניוול ור' יוסי סבר מתרחץ ואין צריך כלום דזההיא יומא לא שמיא ניוול: דווקא גבי קישוט. דקמיני סיספס אם לא ארקשט דאמרה תימסר עלי הנאת קישוט כגון חיכול ופירכוסם אם לא ארקשט נפט לכוון הוא שהנפט מסריח: לעולם. כדלמר מעיקרא דלסרה הנאת רחיה עליה לעולם וימני' מרח קמיני דהיינו אמרה אם ארחץ <sup>א</sup> [ושבועה שלא] ארחץ דליתמסר עליה רחיה לגמרי אפי' בזימנא חדא וזי נמי דאמרה הנאת קישוט עלי לעולם כגון קישוט דבגדי דזעונין וקישוט זשמים אם ארקשט אפילו פעם אחת ושבועה שלא ארקשט כלל ורבי יוסי לטעמיה דלניוול לא חייב כלל וליכא ענוי נפש. וליכא למיפך נמי דפרקינן לעיל דליתמי תנאי זה אין בו ענוי נפש דהכא ליכא תנאי כלל מדלתיא שזעובע אכתייה ועקרה לה: אע"פ שאמרו בבבול. כלל הני דלית בהו לך ענוי ברחיה ובסיה ונבעילת הסגל ובשמיש המטה: אינו חייב עליהן כרת אלא על האוול ועל השוסה והעושה בו מלאכה. דלא חייבה מורה אלא זבני דכתיבי כדליל <sup>א</sup> גבי יום הכיפורים דכתיב יתענו את נפשותיכם משמע שהנפש יודעת לענוי וזהו ענוי אפילו ונבעילת הסגל וזהו ענוי אפילו והיינו נמי רחיה דלתיא לדי ענוי נפש וזההי מיפך לה: מעיין של בני העיר. שמוסך והולך לעיר אחרת ואין בו אלא כדי סיפוק שמייתן של בני אותה העיר הרשות בידן לסותמו

תורה אור השלם

1. ותיקנה לכם לחוקת עולם בחדש השביעי בעשור לחדש תענו את נפשתיכם וכל מלאכה לא תעשו והאזרח וזגור הגר בתוכם.

2. כל נדר וכל שבועה אשר ליבעת וכל אישא יקטנו ואישא יזכרו: במדבר ל' יד

הגהות הב"ח

(א) נמי אמר רבא הבא מענינא לבי דקרא והבא מענינא דקרא גבי: (ב) רש"י ד"ה שנת אם ארחץ דהו דהו ענוי ובי כדלית להו אם לא ובי אלמנא ובי הס"ד ואח"כ מ"ה דלתיא תימסר ובי מיהו כיון דלח המוס יפסי: (ג) ד"ה לעולם ובי אם ארחץ אם לא ארחץ דלתימסר: (ד) ד"ה איש חייב ובי כדליל הס"ד:

מוסף רש"י

כנדרי רשעים. כגון שהיה ככר מונח לפניו ואמר כדרי רשעים, משמע דלחון ככר יחא עניו כדרי רשעים ויוון דלמר הכי נדר בניור ובקרבן ובשבועה. ואם אכלו ממנו מכות וקרבן ושבועה, דלחין נמי קרבן שבעה דרבין על שבעים הוא שגדריס נזירות ובקרבן ושבעין, והאי כי אמר כדרי רשעים הוי ממאן דלמר היינו מור אס אולג וימנו והוי עלי כקרבן ושבועה שאפי אולג (עליל טו). כבישתן ובבישתן אחרים. ויש להם מקום שיקו בהמתם (ראמ"ה בשו"ט).

פירוש הרא"ש

אם לא ארחץ היכי דמי. רמ"י. עלה אסור רחיה: במי משרה. ששורין בהן פשתן והם סרוחין והיא לא תרחץ בהן ותאסר בחבילה ולכן מפר לה: לכוון הוא. ולא מיקרי קישוט: אלא אמר רבא. תמי קמי ועלום ורחילת ענוי עליו על ארחץ היום כדמפרש לעיל: ושבועה שלא ארחץ לעולם: אע"פ שאמרו בבבול. בתשמיש המטה ונבעילת הסגל בחבילה וסיה בחבילה וסיה: התיב תענו את נפשתיכם ענינא מילתא דידע ענינא השתא גבי נדרים דכתיב יתענו את נפשותיכם מילתא דידע ענינא השתא גבי נדרים דכתיב כל נדר ענינא השתא גבי נדרים דכתיב וכל שבועת אחר ליה לדי ענוי ובי לא רחצה אתיא לדי ענוי ורמי דרבי יוסי אדר' יוסי <sup>ו</sup> מעיין של בני העיר חייבין וחיי אחרים חייבין קודמין לחיי אחרים בהמתם [ובהמת אחרים בהמתם] קודמת לכבישתן אחרים וכבישתן חיי אחרים קודמת לכבישתן חיי אחרים וכבישתן חיי אחרים קודמת לחיי אחרים השתא כבישה אמר רבי יוסי יש בה צער גוף

השתא. שניכר הענוי בו ביום דהיינו מניעת אילה וסיה אכל מניעת רחיה אין הענוי יוכר בו ביום: אבל גבי נדר בתרי לענות נפש. משמע נדר שיכא לכוון נפשו ויהיו רחיה: מעיין של בני העיר. כגון שמי עייבות המסתפקות ממעין אחד רש"י ורש"י העלויים לעבד את המיס עד שיכבדו רבנן יוסי אומר כבישתן נלחין אחרים] משום דלית בה ענאה: והשתא בבישתא של גדים אמר ר' יוסי ויש בו זעור גוף סונו לא כיש. כיוסן דנגדיה אלתא ליה יותר מרחילת גוף:

